

КРЕДИТНИЙ РИНОК УКРАЇНИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

На сучасному етапі розвитку в ринковій економіці кредитування є невід'ємною частинною економічної системи, взаємозв'язків між її суб'єктами та важливою складовою економічних відносин. Сукупність кредитних відносин формує кредитний ринок. Кредитний ринок за своєю природою є економічною категорією, яка має не лише внутрішню сутність, а й активно взаємодіє із зовнішнім середовищем, з іншими процесами в економіці та соціальній сфері і помітно впливає на них. Заохочення кредитних установ надавати позики реальному сектору економіки призводить до збільшення обсягів валового внутрішнього продукту і, як наслідок, підвищення добробуту населення.

В даний час багато вітчизняних та закордонних науковців ведуть дискусії щодо назви та структури кредитного ринку. Досліджували проблеми кредитування, становлення і розвитку кредитного ринку багато вітчизняних науковців, серед них І. Алексєєв, О. Гринченко, О. Василик, Н. Внукова, О. Вовчак, С. Глущенко, Б. Івасів, В. Лагутін, В. Міщенко, А. Мороз, В. Опарін, М. Савлук, В. Шелудько та багато інших. Але, в українській економічній літературі немає єдиного визначення функціонування кредитного ринку, науковці кожен по-різному визначають поняття «кредитний ринок» та «кредит». В економічній літературі «кредитний ринок» розглядають лише в загальних рисах у складі фінансового або грошового ринків. Більше уваги науковці приділяють лише окремим складовим кредитного ринку таким, як кредит та кредитні системи.

Кредитний ринок є досить багатогранною економічною категорією і усі прояви її сутності досить важко охарактеризувати в одному визначенні, тому кредитний ринок розглядають з двох сторін: по-перше, як специфічну сферу грошового та фінансового ринків, по-друге, як певний механізм взаємодії між суб'єктами ринку.

Таким чином, можна сказати, що кредитний ринок є специфічною сферою економічних відносин, де об'єктом операцій є наданий на певних умовах у позику капітал. А також, кредитний ринок – це сукупність кредитних відносин, фінансово-кредитних інститутів і встановлених організаційно-правових норм, що у своїй взаємодії забезпечують можливість руху позичкового капіталу в різних формах між суб'єктами економіки на національному і міжнародному рівнях [1, с. 23].

Кредитний ринок функціонує за умови існування таких учасників, як кредитори, що мають тимчасово вільні кошти, позичальники, які можуть вчасно і в повному обсязі

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

виконати зобов'язання за кредитами, а також за наявності системи державного регулювання кредитного ринку, законодавчого і нормативного забезпечення.

Функціонування кредитного ринку забезпечує кредитна система, яка складається з центрального банку, комерційних банків та інших фінансово-кредитних інститутів. Кредитна система організовує рух капіталів і сприяє акумуляції та ефективному розміщенню фінансових ресурсів серед суб'єктів ринку [1, с. 21].

Провідну роль в процесах фінансування розвитку ринкової економіки відіграють банківські кредити, які задовольняють тимчасову потребу одних суб'єктів у додаткових коштах за рахунок їх тимчасового надлишку в інших, тому кредитування виступає одним з найважливіших видів діяльності саме банківських установ [2, с. 844].

Розвиток кредитування на даний момент в нашій країні, знижується. Скорочується кількість банківських установ, зростають процентні ставки за кредитами. Обсяг кредитного портфеля банків відповідно активів зменшується, але реальна його величина скорочується, що пов'язано зі зниженням якості кредитного портфеля. Це в свою чергу призводить до зниження доходності кредитних операцій банків та зростання рівня кредитного ризику, бо значна частка активів акумулюється у вигляді резервів на покриття збитків.

За офіційними даними Національного банку України, станом на 1 січня 2018 року в Україні зареєстровано 82 банківські установи, що на 14 менше ніж у попередньому році, а порівняно з 2013 роком кількість банківських установ зменшилася більше ніж у два рази. Кількість банків з іноземним капіталом та кількість банків зі 100% іноземним капіталом протягом п'яти років залишається майже на одному рівні [3]. Причиною закриття такої великої кількості банків було припинення кредитування цими банками підприємств і домогосподарств.

Сучасний стан банківського кредитування (рис. 1) характеризується зменшенням частки кредитів, наданих фізичним особам, у загальному обсязі кредитування і збільшення частки кредитів наданих суб'єктам підприємництва, переважання споживчих кредитів у структурі кредитів, наданих фізичним особам, а також зменшення іпотечного кредитування.

На сучасну кредитну діяльність банківських установ в Україні найбільше впливає політична та соціальна нестабільність, адже банківське кредитування для розвитку потребує досягнення умов макроекономічної стабільності. Для того, щоб ефективно функціонувати кредитному ринку України необхідна стабільна економічна ситуація, наявність розвинутої інфраструктури та ефективне державне регулювання, яке б забезпечило стабільність банківської системи та захист інвесторів. Розвинений кредитний ринок, яким ефективно

управляє держава, забезпечує оптимальний розподіл обмежених фінансових ресурсів серед галузей економіки та сприяє економічному зростанню країни.

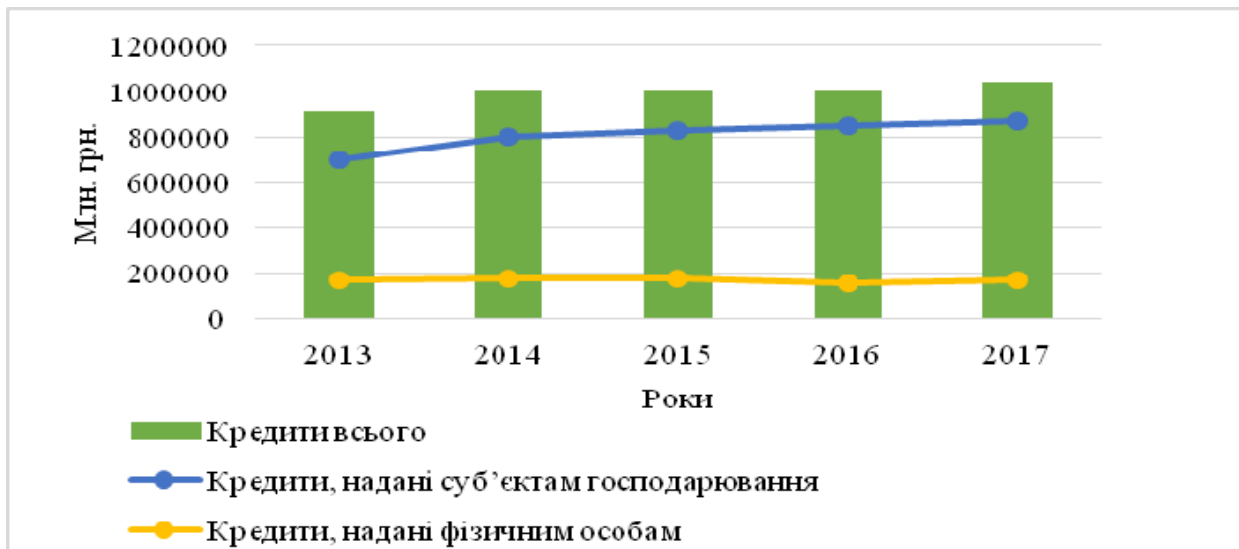

Рис. 1. Динаміка кредитів, наданих банківськими установами за 2013-2017 рр. [3]

Отже, сучасний кредитний ринок України має не лише внутрішню сутність, а й активно взаємодіє із зовнішнім середовищем, з іншими процесами в економіці та соціальній сфері і помітно впливає на них.

Література

1. Глуценко С. В. Кредитний ринок: інститути та інструменти: [навчальний посібник] – К.: НаУКМА, 2009. – 153 с.
2. Солоділова К. В., Шафранова О. В. Сучасний стан кредитування в Україні // «Молодий вчений», № 3 (43) – березень, 2017. – С. 844-847.
3. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://bank.gov.ua/control/uk/publish/>

УДК 336:713.717

РОСОЛА У. В.

ст. викладач

ЯРМОЛЮК М. С.

Мукачівський державний університет

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКУ

На сучасному етапі, обсяги банківського кредитування помітно зросли, але їх кредитна діяльність і досі не задовольняє потреби фізичних і юридичних осіб. Для свого сталого розвитку банки не тільки здійснюють традиційні банківські операції, але і розширюють

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>